

DOKUMENT O UPRAVLJANJU, IZGRADNJI IN RAZVOJU KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Namen in cilji nabave knjižničnega gradiva ter njegovi uporabniki

Knjižnica Urbanističnega inštituta Republike Slovenije (UIRS) je specialna knjižnica z informacijsko in dokumentacijsko službo. Deluje od leta 1960. Namenjena je predvsem zaposlenim na inštitutu, odprta pa širši javnosti. Zbira, ureja, hrani in posreduje gradivo s širšega področja urbanizma, arhitekture in sociologije. Deluje v skladu z osnovnim poslanstvom svoje matične ustanove in kot podpora njenemu delovanju. UIRS je osrednja slovenska znanstveno raziskovalna ustanova na področju načrtovanja in urejanja prostora in z njo povezanih ved.

Knjižnica podpira matično ustanovo pri doseganju odličnih znanstvenoraziskovalnih rezultatov, zagotavljanju povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi, partnerskim sodelovanjem v različnih EU raziskovalnih programih oz. drugih mednarodnih raziskovalnih projektih, izvajanju raziskovalnih projektov domačih naročnikov in vključevanju raziskovalcev v izobraževalni proces.

Vrste knjižničnega gradiva in informacijskih virov

Specialna knjižnica v svojem fondu hrani več posameznih knjižničnih zbirk in vrst gradiva. Zbira monografske in serijske publikacije v tiskani in elektronski obliki, informacijske vire in tudi neknjižno gradivo v podporo doseganja osnovnega poslanstva matične ustanove ter razvoja na področju načrtovanja in urejanja prostora.

Način izbora knjižničnega gradiva ter vključevanja predstavnikov matične organizacije in drugih uporabnikov pri izbiri le-teh

Pri razvoju knjižnične zbirke knjižnica sledi načelu ustreznosti (zbirka ustreza po vsebini in obseg), načelu izčrpnosti (zbirka je čim bolj celovita, pokriva temeljna dela v skladu s kriteriji izbire), načelu strokovnosti (zbirka se oblikuje na podlagi objektivnih kriterijev, ki zagotavljajo njeno uravnoteženost in nepristranski izbor knjižničnega gradiva).

Zaposleni v knjižnici oblikuje predloge za pridobitev knjižničnega gradiva z rednim spremljanjem ponudbe različnih založb in antikvariatov ter s sprejemanjem pobud zaposlenih v UIRS. Predloge za nakup knjižničnega gradiva posreduje zaposleni v knjižnici v odobritev vodstvu ter nato pridobi oziroma kupi odobreno knjižnično gradivo oziroma informacijski vir.

Vrsta in namen gradnje posameznih knjižničnih zbirk

Specialna knjižnica ima v svoji zbirki gradivo, ki je vsebinsko povezano s strokovnim, znanstvenim, razvojnim in raziskovalnim delom UIRS. V prvi vrsti podpira delovne in raziskovalne procese zaposlenih v matični ustanovi deloma pa tudi zainteresirane javnosti.

Dejavniki, ki vplivajo na prioritete pri nabavi knjižničnega gradiva in informacijskih virov

Pri nabavi gradiva so prioritete publikacije in viri z vsebino iz širšega področja načrtovanja in urejanja prostora in z njo povezanih ved kot so arhitektura, krajinska arhitektura, geografija, geodezija, sociologija, ekonomija, matematika, umetnostna zgodovina ter ostalih z dejavnostjo inštituta povezanih področjih. Glavna področja raziskovanja UIRS so: demografija, dostopnost, enake možnosti, kulturna dediščina, metode in pristopi v urbanističnem in prostorskem načrtovanju, participacija, podnebne spremembe in varstvo okolja, politike prostora, procesi in postopki prostorskega in urbanističnega načrtovanja, prenova, promet in urbana mobilnost, prostorska informatika in urbane simulacije, stanovanja, zelena infrastruktura in ekosistemske storitve. Pomembni kriteriji pri izboru gradiva so še njegova zgodovinska vrednost, nacionalni pomen, ohranjenost, številčnost, dostopnost izvodov ter cena.

Stališče glede sprejemanja in vključevanja darovanega knjižničnega gradiva

Darovi, ki jih knjižnica prejema od fizičnih ali pravnih oseb, so dragocen način pridobivanja knjižničnega gradiva in knjižnica UIRS ceni vsako ponudbo za donacijo gradiva, vendar pa pri vključevanju darov v knjižnično zbirko ravna skladno s svojo politiko oblikovanja zbirke. Darovano gradivo se v knjižnično zbirko vključi v primeru, da je vsebina podarjenega gradiva v skladu z interesnim področjem inštituta in knjižnice, da ga v knjižnični zbirki še ni (razen v primerih zelo iskanih in pogosto uporabljenih publikacij sprejmemo dvojnik) in da je primerno ohranjeno.

Zaradi omenjenih razlogov knjižnica naproša vse potencialne darovalce, da ne pošiljajo/dostavljajo knjižničnega gradiva neposredno v knjižnico, ampak najprej posredujejo podatke o gradivu in podatke o darovalcu na naslov knjiznica@uirs.si. Na podlagi poslanih podatkov o gradivu bo knjižnica preverila, ali gradivo potrebuje ali ne in o tem obvestila darovalca. Če knjižnica prejme dar brez vnaprejšnjega dogovora, postane lastnik gradiva in z njim prosto razpolaga.

Način razvoja knjižnične zbirke, odpisa in izločanja knjižničnega gradiva

Knjižnična zbirka se gradi z nakupi, darovi, lastnimi izdajami, z izmenjavami ter z izločanjem. Gradivo, ki ni več aktualno se popiše in izloči ter ponudi najprej univerzitetnim in specialnim ter nato ostalim knjižnicam. Gradivo, ki ostane se lahko podari javnim zavodom in podobnim organizacijam, proda ali reciklira. Pridobljena sredstva se nameni za dopolnjevanje knjižnične zbirke. V knjižnično zbirko se vključuje tudi vse izvode, ki jih UIRS izda samostojno ali v sodelovanju z drugimi ustanovami in založniki.

Vizija upravljanja, izgradnje in razvoja knjižnične zbirke

Specialna knjižnica UIRS bo še naprej nabavljala in zbirala gradivo, ki se vsebinsko veže na njeno poslanstvo. Zagotavljala bo dostop do tiskanih in elektronskih publikacij ter informacijskih virov. Osnovno vodilo pri pridobivanju knjižničnega gradiva bo še naprej relevantnost vsebin, pri čemer se bo knjižnica prilagajala potrebam matične organizacije in njenim uporabnikom.

Knjižnica bo enkrat letno pregledala in po potrebi posodobila Dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke. Na takšen način želi knjižnica zagotoviti gradnjo kvalitetne knjižnične zbirke in zagotavljati dostop do knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov, ki bi zadovoljile potrebe njenih uporabnikov.